

15. Shchodennyky Dokii Humennoi. Viddil rukopysnykh fondiv i tekstolohii Instytutu literatury imeni T.H.Shevchenka NAN Ukrainy. F. 234. Op. 2. Od. zb. 14. 110 ark.

16. E'rikson E'rik. Problemy E'go-identichnosti. Referantivnyj zhurnal. Sociologiya. 1991. № 1. S. 173–200.

17. Łoch Eugenia. Narrator pierwszoosobowy i jego konteksty w strukturze utworów nowelistycznych Elizy Orzeszkowej. *Między autorem, narratorem, bohaterem a czytelnikiem: studia o nowelistyce polskiej XIX i XX wieku*. Lublin: Wyd-wo UMCS, 1991. S. 91–122.

18. Wilfrid Desan. The Marxism of Jean-Paul Sartre. New York, 1966. 325 p.

Summary

Oleksandr Onyshchenko

Poetics of Nation-Creative Discourse in Ukrainian Diaspora Memoir Literature

The article reveals the important factual material of nonfiction prose, which for the first time in the national literary criticism became the object of a thorough scientific study from the perspective of poetics of the nation-creative discourse. Approaches to memoiristics have been analyzed, genre typology has been generalized. The poetics of a writer's memoir in the perspective of the nation-creative discourse of diaspora literature has been described. Considerable array of texts related to memoirs has been explored, their problems, main concepts have been clarified.

Key words: *discourse, nonfiction prose, historical and cultural memory, narrative, narrative, poetics.*

Дата надходження статті: «27» лютого 2018 р.

Дата прийняття до друку: «15» березня 2018 р.

УДК 821.161.2-7.091 (477.83/.86) «18»

НАТАЛІЯ ОСОБА,

аспірантка

(м. Тернопіль)

Парадигма комічного у пресовій сатири Галичини

20-30-х років ХХ ст.

У статті досліджено парадигму комічного та наративні моделі гумористично-сатиричних жанрів української пресової сатири Галичини 20-30-х рр. ХХ ст., означено тематичне наповнення та з'ясовано специфічні особливості у творчості українських сатириків цього періоду: Лева Лепкого, Степана Чернецького, В'ячеслава Будзиновського, Осипа Назарука, Миколи Голубця та ін.

Ключові слова: *парадигма, сміх, комічне, іронія, сатира, гумор, наратив, фейлетон, міні-фейлетон, памфлет, байка, анекдот.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... Політичні умови 20-30-х рр. Галичини залишалися досить складними: почалася польська «пацифікація», лютувала цензура. Однак, всупереч існуючим обставинам, українські письменники не мовчали, використовували найменшу можливість продовжити боротьбу проти нівелювання національної ідентичності. Одним з найдієвіших засобів в цьому плані була пресова сатира, яка у своєму розвитку піднялася на нову висоту, зрозуміло, викликала найбільшу ненависть серед ворогів. Деяким редакторам і видавцям часто доводилося розплачуватися за свою мужність переслідуваннями, арештами і тюремними ув'язненнями.

Особливо яскраво сатиричний талант проявився в журналістській і редакторській діяльності таких талановитих митців, як Лев Лепкий, Степан Чарнецький, В'ячеслав Будзиновський, Осип Назарук, Микола Голубець та інших. Сатиричними прийомами і багатим арсеналом гумористичних засобів вміло послуговувалися також Іванна Блажкевич, Михайло Качалуба, Іван Бажанський, Іван Синюк. Теми, які піднімали письменники, охоплювали усі сфери суспільно-політичного життя. Це і критика галицьких українців, байдужих до суспільних проблем, сатиричне висміювання складних українсько-польських відносин, гостра оцінка міжнародних подій. Не залишалися осторонь і проблеми освіти та виховання, релігійного і церковного життя. Центральною темою для більшості сатириків була антибільшовицька тематика і партійні міжусобиці, що ослаблювали націю.

Формулювання цілей статті... Метою дослідження є означення парадигми комічного у пресовій сатирі Галичини 20-30-х рр. ХХ ст. та з'ясування її специфічних особливостей у творчості Лева Лепкого, Степана Черенцького, В'ячеслава Будзиновського, Осипа Назарука, Миколу Голубця та ін.

Виклад основного матеріалу... Насамперед зазначимо, що комічне – результат контрасту, розладу, протистояння прекрасного – потворному, низького – піднесеному, внутрішньої пустоти – зовнішньому вигляду, що претендує на значущість. Комічне, як і будь-яке естетичне явище, є соціальним. Воно перебуває не в об'єкті сміху, а в тому, хто сприймає протиріччя як комічне. Пов'язане із загальною культурою людини. Форми комічного: гумор (використання дотепності та гри слів); сатира (критика недоліків, суперечностей); іронія (прихований сміх, замаскований серйозною формою); сарказм («зла іронія», що має руйнівну силу).

Гумористи і сатирики, які зачіпали складні і дразливі моменти тогочасного політичного і суспільно-громадського життя, стикалися з

подвійними труднощами. Не тільки конфісковувалися окремі випуски сатиричних видань чи піддавалися жорсткій цензурі, доходило навіть до відкритих переслідувань, арештів і тюремних ув'язнень.

У міжвоєнний період виросло нове покоління, яке виявилось готовим відстоювати під час Другої світової війни національні пріоритети, свободу і незалежність. Сотні тисяч молодих людей стали зі зброєю на захист України. Тільки обставини виявилися надто неприхильними до них, але це вже, як мовиться, не їхня вина.

Незаперечним гумористичним талантом був наділений Лев Лепкий, рідний брат ушлявленого письменника і науковця Богдана Лепкого. Очолюючи редколегію сатиричного журналу «Зиз», він послуговувався псевдонімами «Швунга», «Лев Швунг» та іншими. Його іронічний хист, уміння помітити в житті дотепне і висловити його у стислій вибуховій формі проявилось ще в молоді роки, коли він служив в Січовий Стрільцях і написав ряд пісенних текстів, які отримали всенародне визнання.

Іронічність пронизує також більшість його ранніх оповідань і широких епічних полотен, навіть якщо в них йдеться про події трагічні, воєнні. Скажімо, в нарисі «Ощадність» він змалював образ типового скряги, такого собі українського Плюшкіна чи бальзаківського Гобсека. Тут сатиричний талант Лева Лепкого проявився з винятковою силою. Головний герой хорунжий Сюртило наживається навіть на війні. Він усе «мінняв, купував, продавав, позичав – зробився фінансист на велику шкалю. І все це тримав при собі. Старшини говорили жартом, що він переховує в своїх штанах чорну біржу... В осені 1920 року він осягнув нарешті давно упрагнену мрію: з малого початку дійшов до мільйона!.. Велика цифра! Головокружна! Хорунжий Сюртило став мільонером» [8, с. 55].

Цей невеликий твір має вибухову кінцівку, що загалом характерне для стилю Лева Лепкого: «Та й усе. Ще тільки додам, що цієї ж осені хорунжий Сюртило купив за той мільйон пачку тютюну і викурич її. Навіть я покурич з цієї пачки. А інші курили бакун, всяке листя, тощо... Бачите» [8, с. 56]. У такій же гумористично-сатиричній тональності написані «Наші гімни», «Віда з орфографією» та інші нариси.

Як редактор «Будяка», а згодом «Зизу», митець регулярно виступав також короткими гумористично-сатиричними творами, зокрема замальовками, гуморесками, міні-фейлетонами, міні-памфлетами. Глибокі за своїм соціально-політичним звучанням, досконалі за формою, яскраві за самобутністю індивідуальної манери, ці твори приваблювали читача своєю свіжістю, актуальністю і тематичною

різноманітністю. Микола Гльницький зазначив: «Найближчі до художньої прози короткі оповідання Лева Лепкого, які жанрово можна окреслити як настроєві мініатюри. Вони написані на документальній основі і вражають читача якоюсь незвичайністю події. Навпаки, автор сам не раз підкреслює звичайність навіть назвою твору, приміром, «От так собі» [5, с. 7]. Принагідно зауважимо, що таку назву мала збірка нарисів-спостережень Богдана Лепкого, видана в 1926 році.

Відчутним і новаторським є внесок у розвиток української сатири талановитого літератора Степана Чарнецького, який скромно говорив про себе, що він лише «малий фейлетоніст». У літературу входив стрімко і впевнено. Його талант помітили старші колеги і охоче запрошували до роботи у різних часописах і журналах. Він входив до складу редколегії журналу «Шляхи» (1915-1918), «Життя і мистецтво» (1920), був редактором громадсько-політичної і літературної газети «Український голос» (1915), співпрацював у газетах «Громадська думка», «Міщанське слово», «Українське слово», «Назустріч», редагував «Український вісник». Майже 40 років виступав на сторінках львівських журналів «Молода Україна», «Ілюстрована Україна», «Неділя», «Шляхи», «Життя і мистецтво», «Будяк», «Література і мистецтво», в газетах «Діло», «Руслан», «Воля», «Новий час» та інші. Чудово володів Степан Чарнецький польською мовою, що дозволяло йому також бути активним дописувачем до польської преси.

Свої перші фейлетони «Думи, мрії та спогади щирого українця» і «Казка життя» він опублікував в «Руслані» 1920 року під псевдонімом Тиберій Горобець. Відтоді майже три десятиліття вів цей жанр на сторінках різних газет і журналів, зокрема популярного «Діла». Читачі полюбили його як талановитого фейлетоніста, що пише на злобу дня по-новаторському свіжо, гостро, чесно і правдиво, а також за його нищівну критику, спрямовану проти вороже настроєних до українських справ польських владних структур та партій шовіністичного спрямування.» Пам'ятаю, – пише науковець Василь Пахаренко, – що кілька днів ходив приголомшений після того, як надібав у Львівському архіві перелік назв українських часописів, що виходили лише у Львові (до 1939 року). І називає цифру 139 [10, с. 85]. І майже у всіх цих виданнях зустрічаються інформативні замітки, дописи і фейлетони Степана Чарнецького. Надія Мориквас зазначає: «Якби зараз зібрати і видати усі його новелі й фейлетони окремою книжкою, або хоча б перевидати збірку «Дикий виноград», видання 1921 року чи збірку наступного року «Квіти й бодяче», то і сьогоднішня публіка ними зачиталася б не менше, ніж тоді. Сьогодні взагалі бракує літературного фейлетону як жанру, бракує такого автора, який, прогулюючись містом,

мило підглядав би і записував... Правда, є в нас свої обсерватори, але порівнюючи з Тиберієм Горобцем, то просто жорстокі монстри, а не обсерватори» [9, с. 109].

Найприкметнішою особливістю літературних фейлетонів Степана Чарнецького була іронічність. Але він умів бути не тільки усміхнено-іронічним, тонко ущипливим, але й непримиренно саркастичним і в'їдливим. Особливо яскраво розквіт його талант в нарисах, зокрема «На театральну тематику». Зацікавившись театром, спершу писав невеликі рецензії, а згодом почав друкувати фейлетони-новели в постійній рубриці з дороги життя у «Літературно-науковому віснику». Відомий поет-молодомузівець Петро Карманський, оцінюючи творчість Чарнецького-фейлетоніста, так висловлюється з цього приводу: «Поза тим, мабуть, найцінніше це те, що вийшло з-під пера не Степана Чарнецького, а Тиберія Горобця. Його вдача не дозволяла йому бути глибоким ліриком. І якби його не стало, ми жалували б не за Степаном Чарнецьким, а за Тиберієм Горобцем, за сентиментальним невдахою-лязароном, який заставляв нас сміятися крізь сльози і говорити з резигнацією: все суєта суєт» [6, с. 76]. Така оцінка з віддалі часу видається особливо слушною, оскільки Степан Чарнецький залишився в ліриці автором єдиного незаперечного шедевру «Ой у лузі червона калина».

Невтомним літератором, що також уславився як історичний повістяр і романіст, був Вячеслав Будзиновський. У його публіцистиці, як у дзеркалі, відбилися не тільки власні хитання автора, а й усі прикметні особливості тієї складної і суперечливої доби. Спершу він працював у газеті «Діло», а згодом став редактором «Гради», органу Українського Національно-Демократичного об'єднання (УНДО). Але поступово погляди його змінюються, йому починає здаватись, що ідея суверенності України повністю втілилася в практику в тодішній Радянській Україні. Свое завдання він бачить в організації партії, яка б допомагала ще й соборності України, тобто приєднання Галичини до Радянської України. Саме ці мрії приводять у 1927 році до створення Української Партії Праці, яку очолив. Водночас він став головним редактором часопису «Праця». Там починають з'являтися різножанрові твори цього невтомного публіциста. Газета схвально відгукується навіть на терор та винищення української інтелігенції. У полемічному запалі В. Будзиновський різко критикує діяльність радикальної партії. Міг кинути: «За Сян ляхів! За Сян!», «любив грати вар'ята, як казали про нього», міг бути «різким і небезпечним, якщо наступали йому на нагідки» [1, с. 5]. А ще він любив шокувати львівську публіку такими революційними випадками: «Кажуть, що ми хлопи та й не будемо вміти

поводитися з панами у парламенті. Кажуть, що не знатимемо, до чого вживають сплювачок, і плюватимемо на паркеті. Справді, сплювачок ми не потребуємо. Нам доволі міністерських пик» [1, с. 5]. Все це в сукупності приводить його до активної співпраці із прорадянським журналом «Нові шляхи».

Невтомним дописувачем до численних галицьких газет і журналів була Іванна Блажкевич, громадська діячка, дитяча письменниця з села Денисова, що на Тернопільщині. У її коротких кореспонденціях, дописах, замітках, на перший погляд не було нічого гостро-сатиричного, здебільшого гола констатація фактів, описи конкретних подій. Але в період загострення польсько-українських відносин навіть такі публікації з нотками гумору та іронії найбільше подразнювали окупантів [4, с. 65].

Іванна Блажкевич стала одним з найактивніших дописувачів до часопису «Жіноча доля», що з'явився у Коломиї 1925 року. Це був час, коли стало очевидним, що політика примусової колонізації українців терпить поразку, і керівництво Речі Посполитої поступово змінювало тактику – ішло на деякі поступки. Свідома частина інтелігенції зрозуміла це і скористалась послабленням національних переслідувань й розгорнула роботу, спрямовану на відродження і розвиток національної свідомості. Її публікації гостро засуджували неухагу до питань розвитку освіти, виховання дітей, апатію в політичному житті. Ці дописи представляють коло найважливіших проблем, що ними жило українське інтелігентне жіноцтво в 20-30-ті роки, і були тісно пов'язані з боротьбою українського народу за незалежність. Польська влада постійно переслідувала українську патріотку. У її хаті відбувалися регулярні ревізії (іноді за два тижні до 17-20 разів), її неодноразово арештовували і тримали в ув'язненні. У розпал «пацифікації» поляки отруїли двох її донечок Зося і Любцю, які померли одного тижня, а матері підкинули записку: «За пані хамйонткабездзе м'яла памйонтке». Це була велика трагедія для Іванни Блажкевич, але ніщо не могло зламати дух цієї залізної жінки. Вона продовжувала їздити по всій Галичині, організовувала кооперативи, товариства «Просвіти», дописувала до газет. Її дописи і кореспонденції, а також своєрідні «Листи до «Жіночого голосу» стають все більш гострими і сатиричними. Її мова щедро пересипана приказками і прислів'ями, серед яких було чимало створених нею самою.

Одним із найплідніших гумористів-сатириків того часу, що порушував найрізноманітніші теми політичного, суспільного і громадського життя того часу, був Теодор Курпіта, який послуговувався численними псевдонімами і криптонімами, зокрема, КурПіта, Тека,

Текур, Теок, Стюарт Олег, Галайда Ярема, Гупаловський Богдан, ЯндрухБандзюх, Ремез, Т.К. та багатьма іншими.

У 1937 році редактор популярного уже тоді «Комара» Лев Чубатий запросив Курпіту до співпраці. З того часу протягом двох наступних років жоден випуск видання не обходився без його гострих і дошкульних матеріалів. Особливо багато опублікував Курпіта іронічних віршів, гумористичних замальовок, байок, сатиричних поезій, пародій на українських поетів, репортажів, заміток, «одноактівок» критичного напрямку, нарисів і фейлетонів.»На жаль, на той час в українців узагалі, а в галицьких українців особливо, журналістика була зовсім недооціненою, мало розвинутою, легковажною професією, – слухно пише Євген Яворівський. – Все ще покутувала традиція другої половини минулого століття, коли-то тільки один Франко міг сяк-так прожити з пера, а такі люди як Володимир Барвінський, О. Борковський, Михайло Павлик та ін., одні в молодому віці вмирили на глухоти, не маючи змоги лікуватись, а інші, такі як Петро Костюк, Іван Витвицький, Теодор Курпіта, Микола Голубець, животіли весь свій вік, будучи справжніми жертвами і мучениками свого покликання. А згодом були змушені емігрувати на чужину» [3, с. 7].

Здавалося б, жодна з актуальних тем того часу, які хвилювали галицьке суспільство, не пройшла поза увагою невтомного Теодора Курпіти, який оперативно відгукувався на суспільні запити. Не випадково приятелі називали його «громадським камертоном». Високу майстерність сатирика відзначав навіть такий прискіпливий і скупий на похвали критик, як проф. Володимир Державин. Його стаття «В тіні великого могола», щоправда опублікована дещо пізніше, уже на еміграції, рясніє такими епітетами і означеннями щодо Теодора Курпіти, як «блискучий пародист», «автор високо артистичних пародій», «рафінований фейлетоніст», а також зізнанням, що «сатира Курпіти посідає незаперечні осяги в галузі політичної сатири» [2, с. 222–226].

Теодор Курпіта намагався проникнути в усі сфери людського життя, висвітлити в критичному ракурсі те, що зачіпає як освіченого галицького інтелігента, так і простого селянина чи рядового робітника. На жаль, у його журналістській практиці траплялися випадки, коли він, кажучи образно, перегинав палицю. Це стосується в першу чергу релігійної тематики, найбільш тонкої сфери духовного життя, в якій «емоційне загострення» (за В. Державиним) може тільки нашкодити. З віддалі часу це видно особливо чітко. Він сміливо і принципово торкався проблем політичних, висвітлював міжконфесійні проблеми, дошкульно засуджував віруючих за сектантство і атеїзм, що не завжди

було на користь загальної справі і не тільки не допомагало вирішенню справи, а часто ще більше ускладнювало ситуацію.

Теодор Курпіта також викривав галицьку загумінковість, фарисейство, демагогію, фразерство, люто ненавидів «хруніяду», яка так щедро плодилася на галицькому ґрунті. Використавши популярну у галицьких сатириків кінця XIX ст. «нову пісню на старий лад», він у «Золочівському танго», що лягає на мотив «Чудової нічки», гостро засуджує «бездіяльну діяльність» українських товариств на периферії: «Сільський Господар» тихо спить, про лет високий «Сокіл» снить; в «Союзі» заснуло лихо, а в «Бесіді» якщо і є рух, то лише у вигляді суперечок «про власний свій престиж» [7, с. 7]. Особливо драгував сатирика образ «щирого патріота» тих літ, який тільки те й робить, що кричить про свою любов до рідного народу, рідної мови, закликає вести боротьбу з окупантом, засуджує комуністичну загрозу, а сам залишається бездіяльним і апатичним. Таких патріотів, на думку Теодора Курпіти, в Галичині з'явилося чимало, всі вони належать до якоїсь вузької партійної групки, або навіть двох чи кількох. Гострі публікації сатирика дають змогу сьогодні уявити всі політичні перипетії міжвоєнного двадцятиліття, зрозуміти, чим займалися партійні діячі, як «боролися» за державність.

Чимало публікацій, що з'явилися у «Комарі» за підписом Курпіта, присвячені «листопадним настроям», у яких він гостро оцінював значення визвольних змагань, підбивав підсумки національної боротьби та називав причини великої поразки. Використовуючи невеликі за обсягом, мобільні сатиричні форми (пародії, гуморески, фейлетони) автор намагався донести до читача думку, що без зростання національної свідомості неможливо здобути незалежність. Він хотів, аби читач якомога більше взяв од «днів звитяги», щоб використати це в новітній боротьбі. Йому чужі ностальгійно-мінорні настрої, він намагається бути оптимістом і частку такого настрою передати читачам.

Висновки... Отже, саме преса в умовах польської експансії стала активною політичною владою, дзеркалом національного буття. Часописи, що обслуговували різні сфери суспільного життя рідною мовою, ставали об'єктивною, реальною потребою, трансформованим інстинктом самозбереження нації. Кращі сатиричні журнали «Будяк», «Маски», «Зиз», «Комар» офіційно не підтримували жодну з політичних течій, були фінансово незалежні і це відкривало перед ними широкий простір для дії та боротьби засобами сатири. Своє кредо вони означували словами «Сміхом направляти!». А такі таланти, як Лев Лепкий, Степан Чарнецький, Теодор Курпіта, В'ячеслав

Будзиновський, шукали засобів художнього вираження. Вони вдавалися до гумору і сатири, як жанрів, що значно розширювали межі їхніх творчих можливостей, іронія ставала для них можливістю висвітлити ту чи іншу суспільно-політичну ситуацію чи просто життєвий факт у несподіваному ракурсі. Їх твори є надзвичайно цікавими документами нашої історії, що в іронічному світлі показують людей і епоху. Для них характерна пильна увага до деталей, вміння показати життєвий факт з різних ракурсів, часто переламаний крізь призму сприйняття людини, яка пройшла крізь горнило війни, але не втратила присутності духу та іронічного погляду на світ.

Вони виробляли свою концепцію комічного, яка передусім полягала в тому, що сміх має бути перейнятий безмежною любов'ю до людини, у ньому прихована велич, а не мізерність людської істоти. Іронія цих митців зігріта пошаною до світу, часто створена на радість людині, покликана допомогти їй позбутися недоліків і вад. Парадигму комічного у творчості українських сатириків тих літ можна означити такою ієрархічною лінією: іронія – гумор – гротеск – усмішка – сатира – сарказм.

Список використаних джерел і літератури:

1. Горак Р. Лесь Мартович. Київ: Молодь, 1990. С. 5.
2. Державин В. В тіні великого могола. *Література і літературознавство. Вибрані праці*. Івано-Франківськ, 2005. С. 222–226.
3. До історії української журналістики. *Овид*. 1952, березень, ч. 3. С. 7.
4. Життя, віддане Україні. Спогади про Іванну Блажкевич: збірка наукових праць / упоряд. Я. Федик. [2-е вид.]. Тернопіль: Горлиця, 2006. С. 65.
5. Ільницький М. Співець стрілецької слави. *У Кн. : Лев Лепкий. Твори*. Тернопіль, 2001. С. 7–8.
6. Карманський П. Українська богема. Львів, 1996. С. 76.
7. Комар. 1937. Ч. 12. С. 7.
8. Лепкий Л. Твори. Тернопіль, 2001. С. 55–56.
9. Мориквас Н. Меланхолія Степана Чарнецького. С. 109.
10. Пахаренко В. Віті єдиного дерева. Мости єднання між Україною Східної і Західною у першій половині ХХ віку. *Дзвін*. 1991. Ч. 12. С. 85.

References:

1. Horak R. Les Martovych. Kyiv: Molod, 1990. S. 5.
2. Derzhavyn V. V tini velykoho mohola. *Literatura i literaturoznavstvo. Vybrani pratsi*. Ivano-Frankivsk, 2005. S. 222–226.
3. Do istorii ukrainskoi zhurnalistyky. *Ovyd*. 1952, berezen, ch. 3. S. 7.
4. Zhyttia, viddane Ukraini. Spohady pro Ivannu Blazhkevykh: zbirka naukovykh prats / uporiad. Ya. Fedyk. [2-e vyd.]. Ternopil: Horlytsia, 2006. S. 65.
5. Pnytskyi M. Spivets striletskoi slavy. *U Kn. : Lev Lepkyi. Tvory*. Ternopil, 2001. S. 7–8.

6. Karmanskyi P. *Ukrainska bohema*. Lviv, 1996. S. 76.
7. Komar. 1937. Ch. 12. S. 7.
8. Lepkyi L. *Tvory*. Ternopil, 2001. S. 55–56.
9. Morykvas N. *Melankholiia Stepana Charnetskoho*. S. 109.
10. Pakharenko V. *Viti yedynoho dereva. Mosty yednannia mizh Ukrainoiu Skhidnoi i Zakhidnoiu u pershii polovyni KhKh viku*. Dzvyn. 1991. Ch. 12. S. 85.

Summary

Natalia Osoba

The Paradigm of Comic in Press Satire of Galicia 20-30-s of the XXth Century

In the paradigm of comic and narrative models of humorous and satirical genres of Ukrainian press satire of Galicia in the 20-30-s of the XXth century are explored; the definite-thematic content and its specific peculiarities are found out in the works of Ukrainian satirists of this period: Lev Lepkyi, Stepan Cherentskyi, Viacheslav Budzinovskyy, Osip Nazaruk, Mykola Holubets and others.

Key words: *paradigm, laugh, comic, irony, satire, humor, narrative, feuilleton, minifeuilleton, pamphlet, fable, anecdote.*

Дата надходження статті: «04» квітня 2018 р.

Дата прийняття до друку: «30» квітня 2018 р.

УДК 821.161.2

СВІТЛАНА ПІДОПРИГОРА,

*кандидат філологічних наук, доцент
(м. Київ)*

**«Розірваний» текст Мирослава Ягоди:
некласична естетика твору «Война малого жорстокого числа»**

Прозова творчість андеграундового митця Мирослава Ягоди позначення зверненням до експериментальних технік письма, зокрема поєднанням прийомів «автоматичного письма», «потоків свідомості» із постмодерною іронічною мовною грою, вибудовуванням ризоматичної композиції, де розвиток дії промальовується скоріше почуттєво-інтуїтивно, ніж подіємо. Через метафору війни оголюється внутрішній конфлікт митця із самим собою та світом, а текстові механізми «працюють» на створення «багатого» тексту. Автор намагається малювати словом моторошні картини, що відразу мають активізувати підсвідомі інтуїтивні смисли в обхід